

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 5

БЕОГРАД, 1936 ГОДИНЕ

КЊИГА I

У РЕДОВНИ САСТАНАК

СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 18 МАРТА 1936 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО:

Потпретседник

Д-р МИРОСЛАВ ПЛОЈ

Секретар

Д-р БУРА КОТУР

Присутни су г. г. Министри: Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан Стојадиновић, Министар без портфеља др. Шефкија Бехмен, Министар трговине и индустрије др. Милан Врбанић, Министар шума и рудника Ђура Јанковић, Министар без портфеља Војислав Ђорђевић и Министар физичког васпитања народа др. Јосип Рогич.

ПОЧЕТАК У 9.20 ЧАСОВА

САДРЖАЈ:

1. — Читање и усвојење записника IV редовног састанка;
2. — Саопштење извештаја г. Претседника Владе о интерпелацији г. Димитрија Илићановића — о инспекцијама Министара, држању политичких зборава и наплати путних трошкова;
3. — Саопштење извештаја г. Претседника Владе о интерпелацији г.г. Косте Тимотијевића и другова о забрани публикавања комуникае-у же конференције ЈНС;
4. — Саопштење извештаја г. Претседника Владе о интерпелацији сенатора г.г. Косте Л. Тимотијевића и другова на г. Претседника Министарског савета — о општој политици Краљевске владе;
5. — Саопштење извештаја о болести сенатора г.г. Иве Вранића и Томе Ковачевића;
6. — Дневни ред: 1) Претрес извештаја Одбора о предлогу Закона о размени нота обављеној на дан 4 јуна 1935 године између Министара иностраних послова Краљевине Југославије и Републике Чехословачке; 2) Претрес извештаја Одбора о предлогу Закона о југословенско-турском споразуму о извозу опијума; 3) Претрес извештаја Одбора о предлогу Закона о конценцији о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким, закљученој и потписаној у Анкари 3 јула 1934 године између Краљевине Југославије и Републике Турске. — Све три Конвенције примљене су у начелу, појединостима и коначно.

Говорници: Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан М. Стојадиновић и известилац Милан Л. Поповић.

Потпретседник др. Мирослав Плој: Част ми је отворити V редовни састанак Сената и молим г. секретара да прочита записник прошле седнице.

Секретар др. Бура Котур прочита записник IV редовног састанка.

Потпретседник др. Мирослав Плој: Има ли каквих примедба на прочитани записник? (Нема). Пошто примедба нема, записник је оверовљен. Молим г. секретара да изволи саопштити извештај г. Претседника Владе о интерпелацијама.

Секретар др. Бура Котур саопштава: Претседник Краљевске владе извештава Сенат, да ће одговорити кад прикупи потребне податке на следеће интерпелације:

1) Сенатора г. Димитрија Илићановића — о инспекцијама Министара, држању политичких зборава и наплати путних трошкова;

2) Г.г. Косте Тимотијевића и другова о забрани публикавања комуникае-у же конференције Југословенске националне странке. (**Јово Бањанин:** Какви су ту податци потребни? Ту никаквих података нема!)

3) Г.г. Косте Тимотијевића и другова о општој политици Краљевске владе, кад буде стављена на дневни ред.

Потпретседник др. Мирослав Плој: Саопштени извештаји примају се на знање. Молим г. секретара да прочита извештаје о болести г.г. сенатора.

Секретар др. Ђура Котур саопштава:

1) Сенатор г. Иво Вранић извештава Сенат да због болести не може присуствовати седницама Сената;

2) Управа Бановинске болнице у Славонском Броду извештава Сенат, да се у тој болници налази на лечењу од 27 фебруара о. г. сенатор г. Томо Ковачевић.

Потпретседник др. Мирослав Плој: Ови извештаји сенатора г.г. Вранића и Ковачевића примају се на знање.

Прелазимо на дневни ред. Да дневном реду је претрес извештаја Одбора о предлогу Закона о размени нота обављеној на дан 4 јуна 1935 год. између министара иностраних послова Краљевине Југославије и Републике Чехословачке. Молим г. известиоца да прочита тај извештај.

Известилац Милан Л. Поповић (чита):

Београд, 16 марта 1936 год.

СЕНАТУ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ,

Одбор за проучавање Међународних споразума примио је од Претседника Сената актом Бр. 853 од 13 марта 1936 год. предлог Закона о размени нота обављеној на дан 4 јуна 1935 год., између Министара иностраних послова Краљевине Југославије и Републике Чехословачке, којом су се, на темељу споразума постигнутог претходним преговорима, Краљевина Југославија и Република Чехословачка одрекле права предвиђених члановима 4 и 6 Уговора о трговини и пловидби закљученог између ових Држава у Прагу, 14 новембра 1928 год., као и уз члан 1 тачку 4; уз члан 1 и 2; уз члан 4 закључног Протокола истог Уговора.

Одбор је утврдио позитивне стране овог Законског предлога и уважио потребу онемогућења којој трећој држави, која се налази у уговорном односу са државама — потписницама горњег Уговора, да се користи одредбама поменутих тачака Уговора о трговини и пловидби између наше државе и Чехословачке Републике, јер би иначе тако стање ишло на уштрб нашег социјалног уређења, како у погледу успелења страних држављана, тако и у погледу радничког осигурања.

Налазећи, да је овај Уговор користан по нашу државу, Одбору је част предложити Сенату, да овај Законски предлог усвоји онако, како га је Народна скупштина доставила.

За свога известиоца, Одбор је одредио сенатора г. Милана Л. Поповића.

Претседник Одбора
За секретара, за проучавање Међ. спор.
М. Л. Поповић, с. р. **Др. Плој, с. р.**

Ч л а н о в и:

Проф. Цањуга, с. р. **Б. Гавриловић, с. р.**
К. Смиљанић, с. р. **Свет. Томић, с. р.**
Рад. М. Дунић, с. р. **Др. Алберт Крамер, с. р.**
Мил. Симоновић, с. р. **Др. С. Шверљуга, с. р.**
Др. Б. Анђелиновић, с. р.

Потпретседник др. Мирослав Плој: Реч има господин Претседник Владе.

Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан М. Стојандиновић: Господа сенатори, — пред Вама се налази неколико међународних конвенција које имају за циљ да још више употпуне већ иначе данас постојеће срдчане и пријатељске односе са нашим савезничким земљама Чехословачком Републиком и Краљевином Румунијом, као и Турском Републиком. Ја вас стога молим да предложене конвенције изволите усвојити онако како су предложене, како су закључене и како их је Народна скупштина већ усвојила.

Потпретседник др. Мирослав Плој: Пошто се нико више није јавио за реч, прелазимо на гласање у начелу. Господа сенатори који у начелу буду за то да се овај законски предлог прими, гласаће „за“, а који буду против, гласаће „против“. Молим г. секретара да изволи извршити прозивку.

Секретар др. Ђура Котур прозива господу сенаторе, који су гласали овако:

Алексић Јован — отсутан
Алибеговић Асим — отсутан
Алкалај др. Исак — за
Алтипармаковић Јован — за
Анђелиновић др. Б. Гргур — за
Анић Лазар — за
Бањанин Јово — за
Богојевић Васа — отсутан
Видаковић Антун — за
Видаковић Љубомир — за
Виловић Осман — отсутан
Вранић Иво — отсутан
Врбанић др. Милан — за
Вујић Павле — за
Вукотић Ђуро — за
Гавриловић др. Богдан — за
Гај Људевит — отсутан
Глушац др. Васо — за
Грасл др. Георг — за
Грегорић др. Густав — отсутан
Десница др. Урош — отсутан
Добринић Петар — отсутан
Драговић Милутин — отсутан
Дунић Радослав — за
Ђорђевић Драгослав — за
Живановић Јеремија — за
Зећ др. Петар — за
Иванишевић Дон Фран — за
Ивковић др. Момчило — отсутан
Илићановић Димитрије — отсутан
Јалжабетић Тома — за
Јеличић Божа — отсутан
Карамехмедовић др. Хамдија — отсутан
Короњец др. Антон — отсутан
Ковачевић Томо — отсутан
Котур др. Ђуро — за
Крамер др. Алберт — отсутан
Крстић Серафим — отсутан
Круљ др. Урош — отсутан
Кујунџић Андра — отсутан
Кукуљевић Сакцијски Фран — отсутан
Љубибратић др. Саво — за
Мажуранић др. Желимир — отсутан
Мајстровић др. Иво — за
Марјановић Милан — за
Марушић др. Драго — за
Махмудбеговић Сефедин — отсутан
Милићевић Божидар — за
Михалчић Стеван — отсутан

Муфтић Салем — за
 Немец др. Јосип — за
 Обрадовић Пајо — отсутан
 Павелић др. Анте — отсутан
 Петковић Петар — за
 Петровић Добросав — за
 Поповић Дака — за
 Поповић Матија — отсутан
 Поповић Л. Милан — за
 Против Војислав — за
 Пуцел Иван — отсутан
 Радовановић Крста — за
 Радуловић Марко — за
 Самуровић Јанко — за
 Селић Јоца — отсутан
 Симоновић Милан — за
 Смиљанић Крста — отсутан
 Станковић Јован — отсутан
 Стевчић Др. Душан — за
 Стојадиновић Др. Милан — за
 Сулејмановић Др. Џафер — за
 Тимотијевић Коста — за
 Томашић Др. Љубомир — отсутан
 Томић Светозар — за
 Тринајстић Др. Динко — за
 Убавић Павле — за
 Улмански Др. Саво — за
 Франгеш Др. Отон — отсутан
 Храсница Др. Халидбег — отсутан
 Хрибар Иван — отсутан
 Џањуга Ватрослав — за
 Црквенац Др. Мирко — отсутан
 Џаковић Милован — отсутан
 Шверљуга Др. Станко — за
 Шиловић Др. Јосип — отсутан
 Шола Атанасије — отсутан
 Шуперина Др. Бењамин — за

После гласања

Потпретседник др. Мирослав Плој: Господа сенатори, изволите чути резултат гласања. Гласало је 47 господа сенатора и сви су гласали „за“. Према томе је овај законски предлог у начелу примљен.

Прелазимо на претрес у појединостима. Молим господина известиоца да прочита § 1.

Извештач Милан Л. Поповић прочита § 1. (Види прилог.)

Потпретседник др. Мирослав Плој Стављам на гласање прочитани § 1. Она господа сенатори, који су за прочитани § 1, нека изволе седети, а који су против, нека изволе устати. (Сви седе.) Пошто сви седе, објављујем да је § 1 једногласно примљен.

Изволите чути § 2.

Извештач Милан Л. Поповић прочита § 2. (Види прилог.)

Потпретседник др. Мирослав Плој: Стављам на гласање прочитани § 2. Она господа сенатори, који су за прочитани § 2, нека изволе седети, а који су против, нека изволе устати. (Сви седе.) Пошто сви седе, објављујем да је § 2 једногласно примљен.

Тиме је и у појединостима овај законски предлог прихваћен.

Прелазимо на коначно гласање о законском предлогу у целини.

Молим господина секретара да изволи извршити прозивку господа сенатора.

Секретар др. Ђура Котур прозива господу сенаторе, који су гласали овако:

Алексић Јован — отсутан
 Алибеговић Асим — отсутан
 Алкалај др. Исак — за
 Алтипармаковић Јован — за
 Анђелиновић др. Б. Гргур — за
 Анић Лазар — за
 Бањанин Јово — за
 Богојевић Васа — отсутан
 Видаковић Антун — за
 Видаковић Љубомир — за
 Виловић Осман — отсутан
 Вранић Иво — отсутан
 Врбанић др. Милан — за
 Вујић Павле — за
 Вукотић Ђуро — за
 Гавриловић др. Богдан — за
 Гај Људевит — отсутан
 Глушац др. Васо — за
 Грасл др. Георг — за
 Грегорин др. Густав — отсутан
 Десница др. Урош — отсутан
 Добринић Петар — отсутан
 Драговић Милутин — отсутан
 Дунић Радослав — за
 Ђорђевић Драгослав — за
 Живановић Јеремија — за
 Зец др. Петар — за
 Иванишевић Дон Фран — за
 Ивковић др. Момчило — отсутан
 Илићановић Димитрије — отсутан
 Јалжабетић Тома — за
 Јеличић Божа — отсутан
 Карамехмедовић др. Хамдија — отсутан
 Корошец др. Антон — отсутан
 Ковачевић Томо — отсутан
 Котур др. Ђура — за
 Крамер др. Алберт — отсутан
 Крстић Серафим — отсутан
 Круљ др. Урош — отсутан
 Кујунџић Андра — отсутан
 Кукуљевић Сакцински Фран — отсутан
 Љубибратић др. Саво — за
 Мажуранић др. Желимир — отсутан
 Мајстровић др. Иво — за
 Марјановић Милан — за
 Марушић др. Драго — за
 Махмудбеговић Сефедин — за
 Милићевић Божић — за
 Михалцић Стеван — отсутан
 Муфтић Салем — за
 Немец др. Јосип — за
 Обрадовић Пајо — за
 Павелић др. Анте — отсутан
 Петковић Петар — за
 Петровић Добросав — за
 Поповић Дака — за
 Поповић Матија — отсутан
 Поповић Л. Милан — за
 Против Војислав — за
 Пуцел Иван — отсутан
 Радовановић Крста — за
 Радуловић Марко — за
 Самуровић Јанко — за
 Селић Јоца — отсутан
 Симоновић Милан — за
 Смиљанић Крста — отсутан
 Станковић Јован — отсутан
 Стевчић Др. Душан — за

Стојадиновић Др. Милан — за
 Сулејмановић Др. Џафер — за
 Тимотијевић Коста — за
 Томашић Др. Љубомир — отсутан
 Томић Светозар — за
 Тринајстић Др. Динко — за
 Убавић Павле — за
 Улмански Др. Саво — за
 Франгеш Др. Отои — отсутан
 Храсница Др. Халидбег — за
 Хрибар Иван — отсутан
 Џањуга Ватрослав — за
 Црквенац Др. Мирко — отсутан
 Џаковић Милован — отсутан
 Шверљуга Др. Станко — за
 Шиловић Др. Јосип — отсутан
 Шола Атанасије — отсутан
 Шуперина Др. Бењамин — за

После гласања

Потпретседник др. Мирослав Плој: Господо сенатори, изволите чути резултат гласања. Гласало је 50 господо сенатора и сви су гласали „за“. Тиме је овај законски предлог прихваћен коначно и у целини.

Сада прелазимо на другу тачку дневног реда: претрес извештаја одбора о предлогу Закона о југословенско-турском споразуму о извозу опијума.

Молим г. известиоца да прочита одборски извештај.

Извештај Милан Л. Поповић (чита):

Београд, 16 марта 1936 год.

СЕНАТУ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ,

Одбор за проучавање Међународних споразума примио је од Претседника Сената актом Бр. 849 од 13 марта 1936 године предлог Закона о Југословенско-турском споразуму о извозу опијума, закљученом и потписаном у Београду 17 децембра 1934 г., између Краљевине Југославије и Републике Турске, и пошто је исти свестрано проучио, част му је поднети Сенату следећи извештај:

Одбор је констатовао, да ће одредбе овог Законског предлога корисно утицати на нашу привреду, специјално на пласман и уновчење нашег опијума, да се овим законским предлогом постижева у томе бољи ефекат, а при томе пружа мање компликовани начин продаје и уновчења наше опијумске продукције.

Налазећи, да је овај споразум користан за нашу државу, Одбору је част предложити Сенату, да овај Законски предлог усвоји онако, како га је Народна скупштина Сенату доставила.

За свога известиоца Одбор је одредио сенатора г. Милана Л. Поповића.

Претседник Одбора
 за проучавање Међународних споразума,
 Др. Плој, с. р.

За Секретара
 М. Л. Поповић, с. р.

Ч л а н о в и:

Проф. Џањуга, с. р. Свет. Томић, с. р.
 К. Смиљанић, с. р. Др. Алберт Крамер, с. р.
 Рад. М. Дунић, с. р. Мил. Симоновић, с. р.
 Б. Гавриловић, с. р. Др. С. Шверљуга, с. р.
 Др. Анђелиновић, с. р.

Потпретседник др. Мирослав Плој: Жели ли ко реч? (Нико). Пошто нико не жели реч, приступамо гласању о овоме законском предлогу у начелу.

Господо сенатори, ко је за то да се овај законски предлог прими изволиће гласати са „за“, а ко је против гласаће са „против“. Молим г. секретара да изврши прозивку.

Секретар др. Ђура Котур прозива г.г. сенаторе, и они су гласали овако:

Алексић Јован — отсутан
 Алибеговић Асим — отсутан
 Алкалај др. Исак — за
 Алтинармаковић Јован — за
 Анђелиновић др. Б. Гргур — за
 Анић Лазар — за
 Бањанин Јово — за
 Богојевић Васа — отсутан
 Видаковић Антун — за
 Видаковић Љубомир — за
 Виловић Осман — отсутан
 Вранић Иво — отсутан
 Врбанић др. Милан — за
 Вујић Павле — за
 Вукотић Ђуро — за
 Гавриловић др. Богдан — за
 Гај Људевит — отсутан
 Глушац др. Васо — за
 Грасл др. Георг — за
 Грегорић др. Густав — отсутан
 Десница др. Урош — отсутан
 Добринић Петар — отсутан
 Драговић Милутин — отсутан
 Дунић Радослав — за
 Ђорђевић Драгослав — за
 Живановић Јеремија — за
 Зећ др. Петар — за
 Иванишевић Дон Фран — за
 Ивковић др. Момчило — отсутан
 Илићановић Димитрије — отсутан
 Јалжабетић Тома — за
 Јеличић Божа — отсутан
 Карамехмедовић др. Хамдија — отсутан
 Корошец др. Антон — отсутан
 Ковачевић Томо — отсутан
 Котур др. Ђура — за
 Крамер др. Алберт — отсутан
 Крстић Серафим — отсутан
 Круљ др. Урош — отсутан
 Кујунџић Андра — отсутан
 Кукуљевић Сакцињски Фран — отсутан
 Љубибратић др. Саво — за
 Мажуранић др. Желимир — отсутан
 Мајстровић др. Иво — за
 Марјановић Милан — за
 Марушић др. Драго — за
 Махмудбеговић Сефедин — за
 Милићевић Божић — за
 Михалчић Стеван — отсутан
 Муфтић Салем — за
 Немић др. Јосип — за
 Обрадовић Пајо — за
 Павелић др. Анте — отсутан
 Петковић Петар — за
 Петровић Добросав — за
 Поповић Дака — за
 Поповић Матија — отсутан
 Поповић Л. Милан — за
 Против Војислав — за

Пуцел Иван — отсутан
 Радовановић Крста — за
 Радуловић Марко — за
 Самуровић Јанко — за
 Селић Јоца — отсутан
 Симоновић Милан — за
 Смиљанић Крста — отсутан
 Станковић Јован — отсутан
 Стевчић Др. Душан — за
 Стојадиновић Др. Милан — за
 Сулејмановић Др. Џафер — за
 Тимотијевић Коста — за
 Томашевић Др. Љубомир — отсутан
 Томић Светозар — за
 Тринајстић Др. Динко — за
 Убавић Павле — за
 Улмански Др. Саво — за
 Франгеш Др. Отон — отсутан
 Храсница Др. Халидбег — за
 Хрибар Иван — отсутан
 Џањуга Ватрослав — за
 Црквенац Др. Мирко — отсутан
 Џаковић Милован — отсутан
 Шверљуга Др. Станко — за
 Шиловић Др. Јосип — отсутан
 Шола Атанасије — отсутан
 Шуперина Др. Бењамин — за

После гласања

Потпретседник др. Мирослав Плој: Изволите, господо сенатори, чути резултат гласања. Гласало је 50 г.г. сенатора и сви су гласали „за“. Према томе објављујем да је законски предлог у начелу примљен.

Прелазимо на претрес у појединостима. Молим г. известиоца да прочита § 1.

Извештач Милан Л. Поповић прочита § 1. (Види прилог).

Потпретседник др. Мирослав Плој: Прима ли Сенат § 1? (Прима). Објављујем да је § 1 примљен. Изволите чути § 2.

Извештач Милан Л. Поповић прочита § 2. (Види прилог).

Потпретседник др. Мирослав Плој: Прима ли Сенат § 2? (Прима). Објављујем да је и § 2 примљен. Тиме је овај Законски предлог прихваћен и у појединостима. Прелазимо на коначно гласање о Законском предлогу у целини. Молим г. секретара да изврши прозивку г.г. сенатора.

Секретар др. Ђура Котур прозива г.г. сенаторе, и они су гласали овако:

Алексић Јован — отсутан
 Алибеговић Асим — отсутан
 Алкалај др. Исак — за
 Алтипармаковић Јован — за
 Анђелиновић др. Б. Гргур — за
 Анић Лазар — за
 Бањанин Јово — за
 Богојевић Васа — отсутан
 Видаковић Антун — за
 Видаковић Љубомир — за
 Виловић Осман — отсутан
 Вранић Иво — отсутан
 Врбанић др. Милан — за
 Вујић Павле — за
 Вукотић Ђуро — за
 Гавриловић др. Богдан — за
 Гај Људевит — отсутан

Глушац др. Васо — за
 Грасл др. Георг — за
 Грегорин др. Густав — отсутан
 Десница др. Урош — отсутан
 Добринић Петар — отсутан
 Драговић Милутин — отсутан
 Дунић Радослав — за
 Ђорђевић Драгослав — за
 Живановић Јеремија — за
 Зеџ др. Петар — за
 Иванишевић Дон Фран — за
 Ивковић др. Момчило — отсутан
 Илићановић Димитрије — отсутан
 Јалжабетић Тома — за
 Јеличић Божа — отсутан
 Карамехмедовић др. Хамдија — отсутан
 Корошец др. Антон — отсутан
 Ковачевић Томо — отсутан
 Котур др. Ђура — за
 Крамер др. Алберт — отсутан
 Крстић Серафим — отсутан
 Круљ др. Урош — отсутан
 Кујуницић Андра — отсутан
 Кукуљевић Сакцински Фран — отсутан
 Љубибратић др. Саво — за
 Мажуранић др. Желимир — отсутан
 Мајстровић др. Иво — за
 Марјановић Милан — за
 Марушић др. Драго — за
 Махмудбеговић Сефедин — за
 Милићевић Божић — за
 Михалцић Стеван — отсутан
 Мухтић Салем — за
 Немец др. Јосип — за
 Обрадовић Пајо — за
 Павелић др. Анте — отсутан
 Петковић Петар — за
 Петровић Добросав — за
 Поповић Дака — за
 Поповић Матија — отсутан
 Поповић Л. Милан — за
 Против Војислав — за
 Пуцел Иван — отсутан
 Радовановић Крста — за
 Радуловић Марко — за
 Самуровић Јанко — за
 Селић Јоца — отсутан
 Симоновић Милан — за
 Смиљанић Крста — отсутан
 Станковић Јован — отсутан
 Стевчић Др. Душан — за
 Стојадиновић Др. Милан — за
 Сулејмановић Др. Џафер — за
 Тимотијевић Коста — за
 Томашевић Др. Љубомир — отсутан
 Томић Светозар — за
 Тринајстић Др. Динко — за
 Убавић Павле — за
 Улмански Др. Саво — за
 Франгеш Др. Отон — отсутан
 Храсница Др. Халидбег — за
 Хрибар Иван — отсутан
 Џањуга Ватрослав — за
 Црквенац Др. Мирко — отсутан
 Џаковић Милован — отсутан
 Шверљуга Др. Станко — за
 Шиловић Др. Јосип — отсутан
 Шола Атанасије — отсутан
 Шуперина Др. Бењамин — за

После гласања

Потпретседник др. Мирослав Плој: Изволите чути резултат гласања. Гласало је 50 г.г. сенатора и сви су гласали „за“. Тиме је овај Законски предлог прихваћен коначно и у целини.

Прелазимо на трећу тачку дневног реда: претрес извештаја Одбора о предлогу Закона о конвенцији о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким, закљученој и потписаној у Анкари 3 јула 1934 године, између Краљевине Југославије и Републике Турске.

Молим г. известиоца да прочита одборски извештај.

Извештај Милан Л. Поповић: (чита):

Београд, 16 марта 1936 год.

СЕНАТУ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ,

Одбор за проучавање Међународних споразума примио је од Претседника Сената актом Бр. 851 од 13 марта 1936 године предлог Закона о Конвенцији о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким, закљученој и потписаној у Анкари 3 јула 1934 године, између Краљевине Југославије и Републике Турске.

Одбор је констатовао, да ова Конвенција између Краљевине Југославије и Републике Турске о узајамним односима у судским, грађанским и трговачким стварима обележава видан успех и чини нову етапу на путу зближења и сарадње између пријатељских држава-потписница.

Налазећи, да је ова Конвенција корисна за нашу државу, Одбору је част предложити Сенату, да овај Законски предлог усвоји онако, како га је Народна скупштина Сенату доставила.

За свога известиоца Одбор је одредио сенатора г. Милана Л. Поповића.

Претседник Одбора
за проучавање Међународних
споразума,
Др. Плој, с. р.

За Секретара
М. Л. Поповић, с. р.

Ч л а н о в и:

Проф. Цањуга, с. р. Свет. Томић, с. р.
К. Смиљанић, с. р. Др. Алберт Крамер, с. р.
Рад. М. Дунић, с. р. Мил. Симоновић, с. р.
Б. Гавриловић, с. р. Др. С. Шверљуга, с. р.
Др. Анђелиновић, с. р.

Потпретседник др. Мирослав Плој: Жели ли ко да говори о овом законском предлогу у начелу? (Нико). Пошто се нико не јавља за реч, приступићемо гласању по овом законском предлогу у начелу. Господа сенатори који су у начелу за то да се овај законски предлог прими, гласаће „за“, а господа која су против тога, гласаће „против“. Молим г. секретара да изврши прозивку госпoде сенатора.

Секретар др. Бура Котур прозива госпoду сенаторе, и они су гласали овако:

Алексић Јован — отсутан
Алибеговић Асим — отсутан
Алкалај др. Исак — за
Алтипармаковић Јован — за
Анђелиновић др. Б. Гргур — за
Анић Лазар — за

Бањанин Јово — за
Богојевић Васа — отсутан
Видаковић Антун — за
Видаковић Љубомир — за
Виловић Осман — отсутан
Вранић Иво — отсутан
Врбанић др. Милан — за
Вујић Павле — за
Вукотић Ђуро — за
Гавриловић др. Богдан — за
Гај Људевит — отсутан
Глушац др. Васо — за
Грасл др. Георг — за
Грегорин др. Густав — отсутан
Десница др. Урош — отсутан
Добринић Петар — отсутан
Драговић Милутин — за
Дунић Радослав — за
Ђорђевић Драгослав — за
Живановић Јеремија — за
Зец др. Петар — за
Иванишевић Дон Фран — за
Ивковић др. Момчило — отсутан
Илићановић Димитрије — отсутан
Јалжабетић Тома — за
Јеличић Божа — отсутан
Карамехмедовић др. Хамдија — отсутан
Корошец др. Антон — отсутан
Ковачевић Томо — отсутан
Котур др. Бура — за
Крамер др. Алберт — отсутан
Крстић Серафим — отсутан
Круљ др. Урош — отсутан
Кујунџић Андра — отсутан
Кукуљевић Сакцински Фран — отсутан
Љубибратић др. Саво — за
Мажуранић др. Желимир — отсутан
Мајстровић др. Иво — за
Марјановић Милан — за
Марушић др. Драго — за
Махмудбеговић Сефедин — за
Милићевић Божидар — за
Михалџић Стеван — отсутан
Муфтић Салем — за
Немец др. Јосип — за
Обрадовић Пајо — за
Павелић др. Анте — отсутан
Петковић Петар — за
Петровић Добросав — за
Поповић Дака — за
Поповић Матија — отсутан
Поповић Л. Милан — за
Против Војислав — за
Пуцел Иван — отсутан
Радовановић Крста — за
Радуловић Марко — за
Самуровић Јанко — за
Селић Јоца — отсутан
Симоновић Милан — за
Смиљанић Крста — отсутан
Станковић Јован — отсутан
Стевчић др. Душан — за
Стојадиновић др. Милан — за
Сулејмановић др. Џафер — за
Тимотијевић Коста — за
Томашић др. Љубомир — отсутан
Томић Светозар — за
Тринајстић др. Динко — за
Убавић Павле — за

Улмански Др. Саво — за
 Франген Др. Отон — отсутан
 Храсница Др. Халидбег — за
 Хрибар Иван — отсутан
 Џањуга Ватрослав — за
 Црквенац Др. Мирко — отсутан
 Џаковић Милован — отсутан
 Шверљуга Др. Станко — за
 Шиловић Др. Јосип — отсутан
 Шола Атанасије — отсутан
 Шуперина Др. Бењамин — за

После гласања

Потпретседник др. Мирослав Плој: Изволите, господо сенатори, чути резултат гласања. Гласао је свега 51 сенатор, и сви су гласали „за“. Према томе објављујем да је законски предлог у начелу прихваћен.

Прелазимо на претрес законског предлога у појединостима. Молим г. известиоца да прочита § 1.

Известилац Милан Л. Поповић прочита § 1. (Види прилог).

Потпретседник др. Мирослав Плој: Прима ли Сенат § 1? (Прима). Објављујем да је § 1 примљен. Изволите чути § 2.

Известилац Милан Л. Поповић прочита § 2. (Види прилог).

Потпретседник др. Мирослав Плој: Прима ли Сенат § 2? (Прима.) Објављујем да је и § 2 примљен. Тиме је овај законски предлог примљен и у појединостима. Прелазимо сада на коначно гласање о законском предлогу у целини. Молим г. секретара да изврши прозивку.

Секретар др. Ђура Котур прозива господу сенаторе, и они су гласали овако:

Алексић Јован — отсутан
 Алибеговић Асим — отсутан
 Алкалај др. Исак — за
 Алтипармаковић Јован — за
 Анђелиновић др. Б. Гргур — за
 Анић Лазар — за
 Бањанин Јово — за
 Богојевић Васа — отсутан
 Видаковић Антун — за
 Видаковић Љубомир — за
 Виловић Осман — отсутан
 Вранић Иво — отсутан
 Врбанић др. Милан — за
 Вујић Павле — за
 Вукотић Ђуро — за
 Гавриловић др. Богдан — за
 Гај Људевит — отсутан
 Глушац др. Васо — за
 Грасл др. Георг — за
 Грегорић др. Густав — отсутан
 Десница др. Урош — отсутан
 Добринић Петар — отсутан
 Драговић Милутин — за
 Дунић Радослав — за
 Ђорђевић Драгослав — за
 Живановић Јеремија — за
 Зећ др. Петар — за
 Иванишевић Дон Фран — за
 Ивковић др. Момчило — отсутан
 Илићановић Димитрије — отсутан

Јалжабетић Тома — за
 Јеличић Божа — отсутан
 Карамехмедовић др. Хамдија — отсутан
 Коронез др. Антон — отсутан
 Ковачевић Томо — отсутан
 Котур др. Ђура — за
 Крамер др. Алберт — за
 Крстић Серафим — отсутан
 Круљ др. Урош — отсутан
 Кујунџић Андра — отсутан
 Кукуљевић Сакцински Фран — за
 Љубибратић др. Саво — за
 Мажуранић др. Желимир — отсутан
 Мајстровић др. Иво — за
 Марјановић Милан — за
 Марушић др. Драго — за
 Махмудбеговић Сефедин — за
 Милићевић Божић — за
 Михалчић Стеван — отсутан
 Муфтић Салем — за
 Немец др. Јосип — за
 Обрадовић Пајо — за
 Павелић др. Анте — отсутан
 Петковић Петар — за
 Петровић Добросав — за
 Поповић Дака — за
 Поповић Матија — отсутан
 Поповић Л. Милан — за
 Против Војислав — за
 Пуцељ Иван — отсутан
 Радовановић Крста — за
 Радуловић Марко — за
 Самуровић Јанко — за
 Селић Јоца — отсутан
 Симоновић Милан — за
 Смиљанић Крста — отсутан
 Станковић Јован — отсутан
 Стевчић др. Душан — за
 Стојадиновић др. Милан — за
 Сулејмановић др. Џафер — за
 Тимотијевић Коста — за
 Томашић др. Љубомир — отсутан
 Томић Светозар — за
 Тринајстић др. Динко — за
 Убајић Павле — за
 Улмански др. Саво — за
 Франген др. Отон — отсутан
 Храсница др. Халидбег — за
 Хрибар Иван — отсутан
 Џањуга Ватрослав — за
 Црквенац др. Мирко — отсутан
 Џаковић Милован — отсутан
 Шверљуга др. Станко — за
 Шиловић др. Јосип — отсутан
 Шола Атанасије — отсутан
 Шуперина др. Бењамин — за

После гласања

Потпретседник др. Мирослав Плој: Изволите чути, господо сенатори, резултат гласања. Гласало је свега 53 сенатора, и сви су гласали „за“. Према томе објављујем, да је овај законски предлог примљен коначно и у целини.

Господо сенатори, из разлога да дамо Финасијском одбору довољно времена да заврши свој рад,

намеравам да данашњу седницу закључим, а идућу да закажем за сутра, 19 марта о. г., у 9 часова пре подне са следећим дневним редом:

1) Претрес интерпелације г.г. сенатора Косте Тимотијевића и другиха на Претседника Краљевске владе о општој политици Краљевске владе;

2) Претрес интерпелације г.г. сенатора др. Ивана Мајетровића и другиха на г. Министра социјалне

политике и народног здравља о наставку градње нове државне болнице у Сплиту.

Прима ли Сенат овај дневни ред? (Прима.)

Према томе данашњу седницу закључујем, а идућу заказујем за сутра у 9 сати, са објављеним дневним редом.

Седница је закључена у 10 часова.

ПРИЛОЗИ

НАРОДНА СКУПШТИНА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Сазвана Указом од 19 октобра 1935 године у редован сазив за 20 октобар 1935 године, на свом X редовном састанку, одржаном 10 фебруара 1936 године у Београду, решила је

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

размени нота обављеној на дан 4 јуна 1935 године између Министара иностраних послова Краљевине Југославије и Републике Чехословачке којом су се, на темељу споразума постигнутог претходним преговорима, Краљевина Југославија и Република Чехословачка одрекле права предвиђених члановима 4 и 6 Уговора о трговини и пловидби, закљученог између ових Држава у Прагу, 14 новембра 1928 године, као и уз члан 1 тачку 4; уз члан 1 и 2; уз члан 4 закљученог Протокола истог Уговора, који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу размена нота обављена на дан 4 јуна 1935 године између Министара иностраних послова Краљевине Југославије и Републике Чехословачке којом су се, на темељу споразума постигнутог претходним преговорима, Краљевина Југославија и Република Чехословачка одрекле права предвиђених члановима 4 и 6 Уговора о трговини и пловидби, закљученог између ових држава у Прагу, 14 новембра 1928 године, као и уз члан 1, тачку 4; уз члан 1 и 2; уз члан 4 закљученог Протокола истог Уговора, чији текстови у преводу и оригиналу гласе:

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА КОНСУЛАРНО-ПРИВРЕДНО ОДЕЉ.

К.П. Бр. 3762

Београд, 4 јуна

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Узимајући у обзир претходне преговоре, имам част доставити Вам до знања ово што следује:

Краљевина Југославија одриче се права која су јој била резервисана члановима 4 и 6 Уговора о трговини и пловидби закљученог између наше две Земље у Прагу 14 новембра 1928 године, као и:

- 1) уз члан 1, тачка 4
- 2) уз члан 1 и 2,
- 3) уз члан 4

закљученог протокола прикљученог реченом Уговору о трговини и пловидби.

У исто време част ми је потврдити пријем Вашег писма под данашњим датумом којим сте изволили саопштити ми ово што следује:

„Република Чехословачка одриче се права која су јој била резервисана члановима 4 и 6 Уговора о трговини и пловидби закљученог између наше две Земље у Прагу 14 новембра 1928 године, као и

- 1) уз члан 1, тачка 4
- 2) уз члан 1 и 2,
- 3) уз члан 4

закљученог Протокола прикљученог реченом уговору о трговини и пловидби.“

Изволите примити, Господине Министре, уверење о моме одличном поштовању.

Б. Д. Јевтић, с. р.

Његовој Екселенцији

ГОСПОДИНУ ДР-У Е. БЕНЕШУ,
Министру иностраних послова
Републике Чехословачке

П р а г

Бр. 64.933/IV/35

Праг, јуна 1935 год.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Узимајући у обзир претходне преговоре имам част доставити Вам до знања ово што следује:

Резублика Чехословачка одриче се права која су јој била резервисана члановима 4 и 6 Уговора о трговини и пловидби, закљученог између наше две земље у Прагу 14 новембра 1928 године, као и:

- 1) уз члан 1, тачка 4
- 2) уз члан 1 и 2,
- 3) уз члан 4

закљученог Протокола прикљученог реченом Уговору о трговини и пловидби.

У исто време част ми је потврдити пријем Вашег писма под данашњим датумом којим сте изволили саопштити ми ово што следује:

„Краљевина Југославија одриче се права која су јој била резервисана члановима 4 и 6 Уговора о трговини и пловидби, закљученог између наше две земље у Прагу 14 новембра 1928 године, као и:

- 1) уз члан 1, тачка 4
- 2) уз члан 1 и 2,
- 3) уз члан 4

закљученог Протокола прикљученог реченом Уговору о трговини и пловидби.“

Изволите примити, Господине Претседниче, уверење о моме одличном поштовању.

Др. Едуард Бенеш, с. р.

Његовој Екселенцији

ГОСПОДИНУ БОГОЉУБУ Д. ЈЕВТИЋУ
Претседнику Министарског савета и
Министру иностраних послова
Краљевине Југославије

Београд

§ 2

Овај Закон ступа у живот кад га Краљевски Намесници потпишу и када се обнародује у Службеним новинама, а обавезну снагу добија по извршењу размени ратификационих инструмената.

10 фебруара 1936 год.
у Београду

(М. П.)

Секретар,
Анте Ковач, с. р.

Претседник Народне скупштине,
Стеван Ђурић, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Разменом нота обављеном на дан 4 јуна 1935 г. између Министара ипостраних послова Краљевине Југославије и Републике Чехословачке, а на темељу споразума постигнутог претходним преговорима, Краљевина Југославија и Република Чехословачка одрекле су се права која су им била резервисана члановима 4 и 6 Уговора о трговини и пловидби закљученог између ових Држава у Прагу 14 новембра 1928 год., као и уз чл. 1, тачка 4; уз чл. 1 и 2; уз чл. 4 закљученог Протокола истога Уговора.

Тим одрицањем стављају се ван снаге ове одредбе реченог Уговора:

Одредба чл. 4, по којој се обострани држављани, подразумевајући ту и акционарска и остала трговачка друштва сваке врсте, индустријска, финансијска, транспортна, пловидбена и осигуравајућа друштва, у области ове друге Уговорнице нису могли подвргавати сношењу већих терета, порезе, дажбина и такса сваке врсте него ли сопствени држављани.

Одредба чл. 6 којим је предвиђено да ће стране Уговорнице једним посебним споразумом регулисати питање запослења радника и намештеника, држављани једне Стране на територији оне друге, као и питање њиховог социјалног осигурања.

С тиме у вези, стављене су ван снаге и ове одредбе закљученог Протокола:

Одредба уз чл. 1, тач. 4, по којој се са држављанима једне Стране, који су, на дан ступања на снагу реченог Уговора, уживали на територији оне друге Стране право настањивања, односно обављали трговину, обрт или пловидбу, или који су тамо били запослени као радници или наменшеници — има поступити, у погледу вршења делатности, као са сопственим држављанима.

Одредба уз чл. 1 и 2, којим се предвиђа да ће свака Страна уговорница са највећим благовољењем решавати молбе у погледу на запослење радника и намештеника, држављана оне друге Стране.

Одредба уз чл. 4, којом се држављани једне Стране, запослени као радници или намештеници на територији оне друге стране, изједначају, у погледу опорезивања, са сопственим држављанима, при чему се и послодавци таквих радника и намештеника не могу јаче опорезивати по томе основу него што би били опорезовани да су запослили сопствене држављане.

Разлог, којим су били руковођене обе Владе, када су се решиле да споразумно ставе ван снаге наведене одредбе, јесте у томе, што су и треће Државе, које се налазе у уговорном односу са нашим Државама, полагале и полажу право да се, по начелу највећег повлашћења, могу у пуној мери користити овим одредбама. Јасно је да би, ако би се свима таквим захтевима морало изићи у сусрет, настало код нас једно стање које би било на уштрб нашег социјалног уређења, нарочито у погледу запослења страних држављана и у погледу радничког осигурања. Да би се такве штетне последице избегле, морало се приступити укидању наведених одредаба.

НАРОДНА СКУПШТИНА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

сазвана Указом од 19 октобра 1935 године у редован сазив за 20 октобар 1935 године, на свом X редовном састанку, одржаном 10 фебруара 1936 године у Београду, решила је:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

Југословенско-турском споразуму о извозу опиума, закљученом и потписаном у Београду 17 децембра 1934 године, између Краљевине Југославије и Републике Турске, који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу Југословенско-турски споразум о извозу опиума, закључен и потписан у Београду 17 децембра 1934 године, између Краљевине Југославије и Републике Турске, чији текст у преводу и оригиналу гласи:

ТУРСКО-ЈУГОСЛОВЕНСКИ СПОРАЗУМ

о

ИЗВОЗУ ОПИУМА

ЈУГОСЛАВИЈА, с једне стране и
ТУРСКА, с друге стране

Сматрајући да међународна регламентација опиумског питања захтева погодан адаптирање производње и извоза опиума њихових односних земаља, свесни да њихова тесна сарадња по овом предмету може да олакша међународну акцију против злоупотребе опојних дрога, чувајући у исто време легитимне интересе њихових односних земаља, желећи да обезбеде јаче дејство својој сарадњи, појачањем основа свога Споразума од 14 априла 1932,

одлучиле су да закључе овај Споразум у замену онога од 14 априла 1932 и наименовале су као своје Пуномоћнике, и то:

Његово Величанство Краљ Југославије

Њ. Е. Господина Јураја Деметровића, Министра трговине и индустрије, и

Претседник Републике Турске

Али Сами Беја, директора турског монопола опојних дрога, и

Хулди Сархан беја, саветника у Министарству привреде.

који су се, пошто су један друге саопштили своја пуномоћства нађена у доброј и прописној форми, споразумели о следећим одредбама:

I ИЗВОЗНИ ОРГАНИЗМИ

Члан 1

Високе Стране уговорнице обавезују се да створе, свака на својој односној територији, један завод са искључивим правом извоза сировог опиума.

Ови заводи зваће се, у овом Споразуму, посебно, „Турски завод“ и „Југословенски завод“ или уједно „Национални заводи“.

Члан 2

Национални заводи организоваће се тако да узмогу преузети расположиви опиум у земљи и стручно обезбедити испоруке о којима је реч у овом

Споразуму. Рад ових Завода подлежаће надзору надлежних државних власти.

Члан 3

Свака извозна пошиљка сировог опиума мораће бити снабдевана извозним уверењем које издаје надлежна надзорна власт.

Царинске власти, да би приступиле вршењу царинских формалности, захтеваће подношење реченог извозног уверења.

II БИРО ЗА ПРОДАЈУ

Члан 4

Национални заводи образоваће једно заједничко тело које ће, у њихово име и за њихов рачун, чинити све понуде и све продаје сировог опиума у иностранству. Национални заводи неће моћи непосредно закључивати никакву продају сировог опиума ни вршити ма какву пошиљку опиума у иностранство без налога овога заједничког тела.

Ово заједничко тело зваће се „Централни опиумски биро“.

Седиште Централног опиумског бироа биће у Истанбулу.

Члан 5

Централним бироом управљаће Одбор од два администратора наименована од стране Турског завода и једног администратора наименованог од стране Југословенског завода. Њему ће стајати на расположењу техничко особље потребно за уредно пословање.

Сваки од администратора имаће једног заменика. Заменици ће имати власт, коју Статути поверавају администраторима, само у случају отсућности дотичног администратора.

Одлуке Централног бироа доносиће се једногласно између Страна уговорница. У случају да се та једногласност не би могла постићи, спорно питање ће се поднети арбитражи.

Члан 6

Издаци Централног бироа утврдиће се споразумно и обезбедиће се кредитима које ће отворити Национални заводи Централном бироу.

Кредите ће обезбедити у тромесечним обrocима Национални заводи у овој сразмери: Турски завод 75% и Југословенски завод 25%. Одговарајуће суме мораће се депоновати у банци која се има споразумно изабрати пре почетка односног тромесечног периода.

Члан 7

Одредбе о организацији и начину пословања Централног бироа утврдиће се у Статутима Централног бироа које имају споразумно израдити Национални заводи.

Статути Централног бироа регистроваће се саобразно законодавству Републике Турске.

Централни биро биће ослобођен свих пореза и припоса, а писмена која буде издавао биће ослобођена свих такса.

III УДЕЛИ У ОПИУМУ

Члан 8

Све продаје турског или југословенског опиума вршиће Централни биро, који ће бити дужан, под резервом одредаба члана 9 овог Споразума, да рас-

преди порудбине за те продаје између Националних завода, тако да се одржи, колико је могућно, равнотежа горе предвиђеног процента.

Распоред порудбина вршиће се на бази морфина садржаног у испорученом сировом опиуму. Једино дефинитивне фактуре, испостављене после анализе узимаће се као основа за процену количине испорученог морфина.

Распоред количине морфина садржаног у сировом опиуму коначно продатом вршиће се у сразмери од 75% за Турски завод и од 25% за Југословенски завод.

Принос од продаје опиума припада оном од оба Национална завода коме је Централни биро доделио удео опиума који се има испоручити.

Централни биро учиниће што је потребно да би, поступно и редом према примљеним порудбинама, њихов распоред одговарао, колико је могућно, горе утврђеној равнотежи.

Члан 9

Сваку продају опиума, за пушење, ма какав био његов састав, мора искључиво вршити Централни биро.

Разуме се, да ће се, као и раније, опиум за пушење моћи продавати само монополама земаља, где употреба опиума за пушење није забрањена и саобразно условима којима Закони тих земаља подвргавају промет тог опиума.

Опиум за пушење продат од стране Централног бироа, по одбитку количине „софта“, распоредиће се тако да Турски завод добије 86% а Југословенски завод 14% од укупне количине.

Квалитет „софта“, испоручен чист или који улази у мешавину опиума за пушење, неће бити предмет распродаје о ком је реч у претходном ставу.

Обе стране уговорнице су сагласне да сматрају као опиум „софт“ само опиум нарочите каквоће који се производи у зони источно од Анкарског вилајета. Ако ипак пракса открије постојање квалитета „софта“ у Југославији, Стране уговорнице су већ сада споразумне, да приступе ревизији одредаба које се односе на распоред у овом Споразуму.

Како је Југословенском заводу остављено на вољу да Турском заводу уступи свој део опиума за пушење од продаје, Централни биро укњижиће у том случају, у корист рачуна Југословенског завода поменутог у члану 8, количину морфина садржану у 14% од укупне тежине продатог и распореду подложног опиума за пушење.

Члан 10

Како све продаје опиума обеју Страна уговорница мора вршити Централни биро, тај биро ће тако исто обезбеђивати и све наплате и исплатити сваком Националном заводу, одмах и без икаквог одбитка, против-вредност удела опиума који је он испоручио.

У случају где би, из трговачких или финансијских обзира, било корисније да се новац уручи испоручиоцу, а да претходно не прође кроз Централни биро, једино овај ће бити овлашћен да позове купце, сваки пут кад би се такав случај појавио, да непосредно исплати испоручиоца.

Члан 11

Национални заводи биће дужни да Централном бироу дају сва обавештења односно количине и типова квалитета опиума са којим располажу.

Они ће морати бити у стању да без одлагања и под предвиђеним условима извршују сваки налог за испоруку Централног бироа.

Члан 12

Централни биро ће се придржавати политике која се има споразумно утврдити у циљу, да се произвођачима обеју Високих страна уговорница обезбеде довољне уносне цене.

Члан 13

Централни биро ће моћи, под резервом одобрења обеју Страна уговорница, закључивати споразумно са сличним организмима осталих земаља произвођача опиума или са организацијама купаца опиума, у циљу да се регулише понуда и тражња и да се стабилизују цене сировог опиума. Радње које би премашале трајање овог споразума не обавезују Стране уговорнице.

IV ОПИЈАТИ

Члан 14

Стране уговорнице обавезују се да опијате извозе једино саобразно законским условима земаља увозница. Оне ће предузети ефикасне мере ради контролисања извоза опијата и спречавања криумчарења ових артикала.

V ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15

Стране уговорнице сматраће сваки извоз опиума и опијата, противан одредбама овога споразума, као криумчарење. Стране уговорнице обавезују се да у законодавства унесу потребне измене у циљу да се омогући гоњење оваквих прекршаја. Стране уговорнице ће једна другој саопштавати извештаје о свима случајевима криумчарења сировог опиума и опијата.

Оне ће тако исто једна другој саопштавати текстове закона, правилника и наредба сваке врсте, који се односе на промет сировог опиума и опијата.

Члан 16

Стране уговорнице ће тесно сарађивати у регулисању опиумског питања на међународном терену. Оне ће се споразумети тако исто и о политици које ће се придржавати у погледу будуће производње опијума и фабрикације опијата.

Члан 17

Спорови о тумачењу и о примени овог Споразума расправити се путем арбитраже.

Члан 18

Централни биро ће настојати да обезбеди равнотежу распореда предвиђену у чл. 8 овог Споразума, за случај престанка његових функција.

Међутим, ако он не би могао предвиђеног датума обезбедити ту равнотежу, задужени Национални завод биће дужан да илацира опиум, који одговара остатку морфина укњижен од стране Централног бироа у примање оног другог Националног завода, у једну од поруџбина које би добио од својих клијената, у размаку следећих шест месеци.

Члан 19

Централном бироу ставља се у дужност ликвидација сајда распореда и наплате утврђених на дан 31 децембра 1934, саобразно одредбама Споразума од 14 априла 1932 године. Он ће усвојити, у циљу ове ликвидације, систем који најбоље одговара интересима оба Национална завода и заједничким интересима.

Члан 20

Овај Споразум ће бити ратификован, а инструменти ратификације измењаће се у Анкари што је могуће раније. Он ће се ставити привремено на снагу почев од 1 јануара 1935 и, под резервом ратификације, остаће на снази за време од две године.

Овај Споразум ће се моћи отказати на шест месеци пре истека овог периода од две године. Ако се не откаже у предвиђеном року, он ће се прећутно продужити за нов период од две године под истим условима за отказ.

У потврду чега су Пуномоћници потписали овај Споразум и на њега ставили своје печате.

Рађено у Београду, у два примерка, седамнаестог децембра хиљаду деветстотина тридесет четврте године.

(М. П.) *Јурај Деметровић*, с. р.

(М. П.) *Али Сами*, с. р.

(М. П.) *Хулди Сархан*, с. р.

ДОПУНСКИ ПРОТОКОЛ

Приступајући данас потпису Турско-југословенског Споразума о извозу опиума, Пуномоћници обеју Страна уговорница прописно овлашћени, споразумели су се о следећем:

Централни биро припремиће основе једног продајног система са јединственом сразмером распореда која обухвата сав извоз опиума обеју земаља, без разликовања каквоће и опредељења. — У том случају, члан 9 напред поменутог Споразума укинуће се и сразмера садржана у чл. 8 прилагодиће се новом систему без ремећења већ утврђене равнотеже интереса обеју страна уговорница.

Ова измена овог Споразума извршиће се путем размене нота између обеју Влада.

Овај Протокол чини саставни део напред поменутог Споразума.

Рађено у Београду, у два примерка, седамнаестог децембра хиљаду деветстотина тридесет четврте године.

(М. П.) *Јурај Деметровић*, с. р.

(М. П.) *Али Сами*, с. р.

(М. П.) *Хулди Сархан*, с. р.

§ 2

Овај Закон ступа у живот кад га Краљевски Намесници потпишу и кад се обнародује у „Службеним новинама“, а обавезну силу добија кад се испуне услови из члана 4 реченог Споразума.

10 фебруара 1936 године
у Београду

(М. П.)

Претседник
Народне скупштине
Стеван Ђурић, с. р.

Секретар,
Анте Ковач, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Споразум о продаји опиума, закључен између наше земље и Турске 14 априла 1932 године, ступио је на снагу 23 октобра 1933. Његово трајање предвиђено је на годину дана са прећутним продужењем и отказним роком од три месеца.

Главни његов циљ: повишење цена сировог опиума, био је постигнут. Мада је у споразуму предвиђен заједнички биро наилазио, у току целе прве године рада, на тешкоће у продаји, услед нагомиланих стокова опиума у свету, ипак, сви су изглед да ће, са исцрпљењем тих резерви у иностранству, биро моћи ући ускоро у нормалну фазу свога рада. Такав посао изискује једну солиднију и дугорочнију базу, што споразум од 1932 г. није могао да пружи са својим једногодишњим трајањем и отказним роком од три месеца.

Поред тога, пракса је показала да извесне одредбе споразума треба изменити и допунити, како би се могао очекивати бољи ефекат, то су нарочито одредбе о подели и уновчењу опијумских испорука, као и оне о опијуму за пушење. Због тога су се обе владе споразумеле да изврше ревизију споразума од 1932. Преговори о ревизији отпочели су у Београду 3 децембра, а завршили се 15 децембра 1934. Текстови који су тада утаначени претстављају, у ствари, једну целину, те је 17 децембра исте године потписан нов споразум. Овај споразум предвиђа нови упрошћени систем продаје и уновчења опиума. Учествовање у испорукама утврђено је на бази морфина (а не опиума као раније) и то 25% за нас а 75% за Турску.

Опијум за пушење био је у споразуму од 1932 изузет из контроле Централног бироа. Овог пута пак, предвиђено је да овај биро врши такође и продаје опиума за пушење. Учествовање обеју земаља код опиума за пушење предвиђено је на другој основи, с обзиром на раније наше неучествовање у оваквим продајама.

У погледу на трајање установљено је да споразум, који привремено ступа на снагу 1 јануара 1935, остане на снази две године. Предвиђен је шестомесечни отказни рок.

Остале одредбе споразума нису измењене.

НАРОДНА СКУПШТИНА

Краљевине Југославије

Сазвана Указом од 19 октобра 1935 године у редован сазив за 20 октобар 1935 године, на свом X редовном састанку, одржаном 10 фебруара 1936 године у Београду, решила је:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

Конвенцији о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким, закљученој и потписаној у Анкари 3 јула 1934 године, између Краљевине Југославије и Републике Турске,

који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу Конвенција о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким, закључена и потписана у Анкари, 3 јула 1934 године између Краљевине Југославије и Републике Турске, чији текст у преводу и у оригиналу гласи:

КОНВЕНЦИЈА

ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ О УЗАЈАМНИМ ОДНОСИМА ПО ПРЕДМЕТИМА СУДСКИМ, ГРАЂАНСКИМ И ТРГОВАЧКИМ.

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА

И

РЕПУБЛИКА ТУРСКА

надахнуте жељом да регулишу, по предметима грађанским и трговачким, судску заштиту југословенских држављана у Турској и турских држављана у Југославији, као и узајамну помоћ коју треба да укажују, једне другима, Судске власти обеју Земаља, одлучиле су да закључе, у ту сврху, једну Конвенцију и именовале су своје Пуномоћнике:

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Његову Екселенцију Господина Др. Мирослава Јанковића, изванредног посланика и Опумоћеног министра Краљевине Југославије у Турској;

ПРЕТСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ:

Његову Екселенцију Менеменли Нуман Беја, Амбасадора Генералног секретара Министарства иностраних послова;

који су се, пошто су један друге саопштили своја пуномоћства, нађена у доброј и прописној форми, сагласили о следећим одредбама:

Глава I

СУДСКА ЗАШТИТА

Члан 1

1. — Држављани сваке од Држава уговорница уживаће, на територији оне друге, исто поступање као и домородци; у погледу законске и судске заштите своје личности и својих добара.

2. — У ту сврху, они ће имати слободан приступ судовима и моћи ће се појављивати пред судовима под истим условима и уз исте формалности као и домородци.

Члан 2

1. — Никаква кауција ни депозит, под ма каквим називом то било, неће се моћи наметнути, било по основу њиховога својства као странаца, било по основу недостатка домицила или места боравка у земљи, домородцима једне од Држава уговорница који имају свој домицил у једној од тих Држава и који се појаве као тужници или као интервенијенти пред судовима оне друге Државе.

2. — Исто правило примењује се на уплату која би се захтевала од тужилаца или интервенијентата ради обезбеде судских трошкова.

Члан 3

1. — Осуде на парничне трошкове и издатке изречене на територији једне од Држава уговорница против тужноца или интервенијента, ослобођеног кауције, депозита или уплате на основу, било члана 2, било закона оне земље где је тужба подигнута, бесплатно ће се огласити извршним од стране надлежне власти оне друге Државе.

2. — Захтев мораће се учинити дипломатским путем.

3. — Исто правило примењује се на судске одлуке којима се накнадно утврђује износ парничних трошкова.

Члан 4

1. — Одлуке о трошковима и издацима, о којима је реч у чл. 3, огласиће се извршним, без саслушања странака, али са правом на накнадну жалбу осуђене стране, саобразно законодавству оне земље у којој се захтева извршење.

2. — Власт надлежна за доношење одлуке по захтеву стављања извршне клаузуле ограничиће се да испита:

а) да ли је, по закону оне земље где је осуда била изречена, одлука постала извршна;

б) да ли је диспозитив одлуке пропраћен преводом који се има сачинити на језику замољене Државе или на француском језику и оверити од стране дипломатског или консуларног агента Државе молиље или од стране једног заклетог преводника Државе молиље или замољене Државе.

3. — Да би се задовољило услову прописаном у ставу 2 а, биће довољна изјава надлежне власти Државе молиље којом се утврђује да је одлука постала извршна. Надлежност те власти потврдиће највиши функционер судске администрације речене Државе. Изјава и потврда о којима је овде реч морају бити преведене саобразно Правилу садржаном у ставу 26.

4. — Власт надлежна за доношење одлука по молби да се стави извршна клаузула одредиће, под условом да странка то истовремено затражи, износ трошкова потврде, превода и легализовања о којима је реч у ставу 26. Ови трошкови сматраће се као парнични трошкови и издаци.

Члан 5

Држављани једне од држава уговорница уживаће, на територији оне друге Државе, судску помоћ под истим условима као и домородци.

Члан 6

1. — Уверење о сиромашном стању имају давати власти уобичајеног места боравка молиљачевог или, у недостатку таквог места боравка, власти његовог актуелног места боравка.

2. — Ако молилац не борави у земљи где је поднесена молба за бесплатну судску помоћ, уверење о сиромашном стању легализоваће бесплатно дипломатски или консуларни агент земље у којој се исправа има поднети.

3. — Ако молилац не борави на територији једне од Држава уговорница, биће довољно уверење издато од стране надлежног дипломатског или консуларног агента Државе којој он припада.

Члан 7

1. — Ако молилац борави у земљи у којој је поднесена молба за бесплатну судску помоћ, власт надлежна за издавање уверења о сиромашном стању може прибавити потребна обавештења о његовом материјалном стању код власти оне земље којој он припада.

2. — Власт којој је стављено у дужност доношење одлуке по молби за бесплатну судску помоћ задржава, у границама своје надлежности, право да контролише уверења и податке који јој се дају и да захтева, ради своје довољне обавештености, допунске информације.

Члан 8

Странка којој се одобрава да се користи судском помоћи од стране надлежне власти једне од Држава уговорница, уживаће тако исто ту бенефицију за све акте поступка који се односи на исти предмет и који се врше пред судским властима оне друге Државе саобразно одредбама ове конвенције.

Глава II

УЗАЈАМНА ПОМОЋ СУДСКИХ ВЛАСТИ

Члан 9

1. — По грађанским или трговачким предметима, доставе акта који потичу од власти једне од Држава уговорница и који су намењени лицима која бораве на територији оне друге, вршиће се дипломатским путем. Молба која садржи назначење власти од које потиче достављени акт, има својство странака, адресу примаоца, природу акта о коме се ради, мораће бити редигована на језику замољене Државе или на француском језику.

2. — Власт којој је молба упућена послаће истим путем акт којим се потврђује извршење доставе или у коме је назначен факат који је то спречио. У случају ненадлежности *ratione loci* она ће по службеној дужности молбу доставити надлежној власти.

Члан 10

1. — Достава ће се извршити старањем надлежне власти замољене државе. Изузев случајева предвиђене у ставу 2, ова власт ће моћи да се ограничи да доставу изврши предајом акта примаоцу, ако овај изјави да је вољан примити га.

2. — На захтев власти молиље, замољена власт извршиће доставу у формама прописаним њеним унутрашњим законодавством за сличне доставе или у нарочитој форми, уколико ова није противна њеном законодавству.

Члан 11

Као доказ о извршеној достави служиће, било датиран и легализован рецепис примаоцев, било потврда власти замољене Државе, којом се утврђује факт, форма и датум доставе.

Члан 12

1. — По грађанским или трговачким предметима судска власт једне од Држава уговорница моћи ће се, саобразно одредбама свога законодавства, обратити молбеним писмом надлежној власти оне друге Државе са захтевом да ова изврши у своме делокругу, било неки акт ислеђења, било друге судске акте.

2. — Молбено писмо доставиће се дипломатским путем. Оно ће имати бити пропраћено преводом који ће бити сачињен на језику замољене Државе или на француском језику и оверен од стране дипломатског или консуларног агента Државе молиље или од стране једног заклетог преводника Државе молиље или замољене Државе. У случају ненадлежности *ratione loci* власт којој је молбено писмо упућено доставиће га по службеној дужности надлежној власти и обавестиће о томе власт од које је молбено писмо потекло.

Члан 13

1. — Судска власт којој је молбено писмо упућено биће дужна да по истом поступку уз примену

истих санкција као и за извршење молбеног писма власти своје земље. Примена тих санкција није обавезна ако се ради о личном претстанку парничних страна.

2. — Шта се тиче поступка који се има применити, замољена власт, извршујући молбено писмо, примењиваће законе своје земље; међутим, поступиће се по захтеву Државе молиће којим се тражи да се поступи по некој нарочитој форми, под условом да се та форма не противи законодавству замољене Државе.

3. — Власт молила биће, ако она то захтева, извештена о дану и месту где ће се приступити извршењу молбеног писма, да би заинтересована страна била стављена у могућност да томе присуствује.

Члан 14.

Извршење, било неке доставе, било неког молбеног писма, моћи ће се ускратити ако Држава на чијој би се територији то имало извршити нађе да је оно такве природе да би било штетно по њен суверенитет, њену сигурност, или јавни поредак. Сем тога, извршење молбеног писма моћи ће се ускратити, ако аутентичност исправе није утврђена или ако, на територији замољене Државе, то извршење не улази у надлежност судске власти.

Члан 15

1. — Извршење достава и молбених писама неће моћи дати повода никаквом плаћању трошкова или такса ма које врсте.

2. — Међутим, замољена држава имаће право да од Државе молиће захтева накнаду отпшта плаћених сведоцима и вештацима, као и трошкове проузроковане интервенцијом државног органа која је била изазвана фактом да сведоци нису драговољно претстали, или трошкова проузрокованих евентуалном применом специјалне форме извршења достава или молбених писама.

Члан 16

1. — Свака од Држава уговорница има право да доставе извршује преко својих дипломатских или консуларних агената, непосредно и без принуде, својим држављанима који се налазе на територији оне друге Државе.

2. — То исто важи и што се тиче извршења молбених писама.

3. — У случају тешкоћа у примењивању овога члана, поступиће се према одредбама чланова 9 и 12 ове Конвенције.

Члан 17

Ова Конвенција биће ратификована и ратификације ће бити измењене у Београду, чим се то буде могло учинити.

Члан 18

Ова Конвенција биће извршна три месеца по размени ратификација и остаће на снази за време од шест година, почев од тога дана.

У случају ако ни једна од Страна уговорница не би нотификовала, на шест месеци пре завршетка реченог периода своју намеру да обустави њено дејство, она ће остати обавезна све до истека шест месеци почев од дана када је једна или друга од Страна уговорница буде отказала.

У потврду чега су односни Пуномоћници ставили своје потписе и своје печате.

Рађено у Анкари, у два оригинална примерка, 3 јула 1934 године.

(М. П.) М. Јанковић, с. р.

(М. П.) М. Нуман, с. р.

§ 2

Овај Закон ступа у живот кад га Краљевски Намесници потпишу и када се обнародује у „Службеним новинама“ а обавезну силу добија кад се испуне услови из члана 17 и 18 речене Конвенције о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким.

10 фебруара 1936 године
у Београду

(М. П.)

Претседник
Народне скупштине,
С. Ђурић, с. р.

Секретар,
Анте Ковач, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Између Краљевине Југославије и Републике Турске закључена је и потписана је у Анкари, 3 јула 1934 године, Конвенција о узајамним односима у судским стварима, грађанским и трговачким.

Прва глава ове Конвенције садржи одредбе о судској заштити. Према тим одредбама, држављани сваке од обеју Држава уживаће, на територији оне друге, исту судску заштиту као и домородци; они ће, као и домородци, имати слободан приступ судовима; од њих се, по основу што су странци, неће моћи захтевати никаква кауција, депоновање или уплата којом се гарантују судски трошкови. Сем тога, предвиђене су одредбе о томе, како ће надлежне власти једне Државе уговорнице оглашавати извршним одлукама судских власти оне друге Државе донесене по питању судских трошкова и издатака. Најзад предвиђене су одредбе о издавању уверења о сиромашном стању и о употреби таквих уверења.

Глава друга садржи одредбе о узајамној судској помоћи. Ту се предвиђа како ће се извршивати доставе и молбена писма судских власти једне Стране уговорнице упућене судским властима оне друге Стране. Само у три случаја моћи ће се ускратити такво указивање судске помоћи: ако би се тиме задирало у суверена права, у сигурност или у поредак замољене Државе; ако аутентичност дотичне исправе није утврђена; најзад, ако такво извршивање не би спадало, на територији замољене државе, у надлежност судске власти.

Сви захтеви упућени од стране власти једне државе властима оне друге имају се достављати дипломатским путем.

Ова конвенција је закључена за време од шест година, с тим да се, по истеку тог периода, прећутно продужава њено важење за шест месеци од дана, када би је једна страна отказала.

Размена ратификација има се извршити у Београду.

НАРОДНА СКУПШТИНА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

сазвана Указом од 19 октобра 1935 године у редован сазив за 20 октобра 1935 године, на своме X редовном састанку, одржаном 10 фебруара 1936 године у Београду, решила је:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

Конвенцији о примени Међународног правилника за пловидбену полицију и обављање ове полицијске службе на делу Дунава, који образује границу између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније, обухваћеном између ушћа Нере и ушћа Тимока, закљученој и потписаној у Београду, 10 фебруара 1933 године између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније, који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу Конвенција о примени Међународног правилника за пловидбену полицију и обављање ове полицијске службе на делу Дунава који образује границу између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније обухваћеном између ушћа Нере и ушћа Тимока, закључена и потписана у Београду, 10. фебруара 1933 године између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније, чији текст у преводу и оригиналу гласи:

КОНВЕНЦИЈА

закључена између

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

и

КРАЉЕВИНЕ РУМУНИЈЕ

о примени Међународног правилника за пловидбену полицију и обављање ове полицијске службе на делу Дунава који образује границу између обе Државе, обухваћеном између ушћа Нере и ушћа Тимока.

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ
И

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ РУМУНИЈЕ

надахнути подједнако жељом да обезбеде, саобразно стипулацијама члана XXVI. Конвенције којом је установљен дефинитивни Дунавски статут, потписане у Паризу 23 јуна 1921 године, примену Правилника за пловидбену полицију израђеног од Међународне дунавске комисије на основу истога члана и који је већ на снази на територијама обеју Држава, као и обављање ове полицијске службе на делу Дунава, обухваћеном између ушћа Нере и ушћа Тимока, који образује границу између обеју Држава,

одлучили су да закључе једну Конвенцију, и у ту сврху, одредили су као своје односне Пуномоћнике, и то:

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ:

Господина Душана Пантића, саветника Посланства, Свога Делегата у Сталној техничкој комисији Режија Дунавских вода, и

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ РУМУНИЈЕ:

Његову Екселенцију Господина Константина Концеско, Опумоћеног министра, Свога Делегата у Дунавским комисијама,

који су се, пошто су један другоме саопштили односна пуномоћства нађена у доброј и прописној форми, сагласили о следећим одредбама:

Члан 1

Надзор над пловидбом и примењивање Правилника за пловидбену полицију спада у дужност надлежних власти обеју Држава у границама суверенитета сваке од њих, т. ј. у водама и на обалама које леже на њиховим односним територијама.

Вршење тих права обезбеђује се преко органа речне полиције предвиђених законодавством сваке од обеју Држава. Ови органи мораће се управљати по стипулацијама члана XXVI Дунавског статута.

Члан 2

Што се тиче нарочито сектора Дунава, обухваћеног између Молдова-Веке и Турн-Северина, названог Ђердап и Слапови, и саобразно стипулацијама главе VII (чл. 32-38) Споразума о образовању специјалних сервиса у Ђердапу, обе прибрежне Државе сагласне су да допусте:

да Управа Ђердапа и Слапова доставља прибрежним властима, којима је стављено у дужност вршење пловидбене полиције, прекршаје одредаба Правилника о пловидбеној полицији и његовог Прилога, стављајући им на расположење све информационе елементе за које је она могла сазнати, да им поменута Управа сем тога доставља сваку неправилност која захтева њихову интервенцију, као и сваку штету причињену опреми, зградама или постројењима стављеним јој на расположење, и

да проверавање извршивања од стране обављача пловидбе обавеза наметнутих „нарочитим одредбама” прикљученим Правилнику о пловидбеној полицији, којима се регулише пролаз кроз напред поменути сектор, буде резервисано органима поменути Управе,

све то без уштрба по права која припадају прибрежним властима саобразно члану првом.

Међутим, разуме се да претходне стипулације не треба ниуколико да чине уштрба надлежности прибрежних власти у погледу свега што има везе са полицијском службом, у ужем смислу речи, у пристаништима и на обалама сектора или, уопште, са експлоатацијом пристаништа, онако као што је та надлежност призната чланом IX Споразума који се односи на образовање специјалних сервиса у Ђердапу.

Члан 3

Кад надлежне прибрежне власти, којима је стављено у дужност вршење пловидбене полиције, буду обавештене или када код њих буде покренуто питање о неком акциденту, или неком прекршају, било од стране органа речне полиције, било од стране Управе Ђердапа и Слапова — ако се ради о сетору Молдова-Веке-Турн-Северин — било, напоследку, на ма који други непосредни или посредни начин, оне ће приступити констатацији и ислеђењу ствари.

Оне ће саопштавати месечно Управи Ђердапа и Слапова, ради обавештавања, табелу у којој ће бити назначене пресуде које су постале коначне или наредбе о обустављању поступка које су оне донеле у свима случајевима прекршаја који би се десили у сектору Ђердапа и Слапова.

Члан 4

У погледу гоњења прекршаја учињених

а) на самој граничној линији или и њеном непосредном суседству у тренутку када би се дотично пловно средство или дотична пловна средства налазила непосредно на територији обеју Држава.

б) на местима чији би се тачни положај према граничној линији могао утврдити тек по ислеђењу дела,

Споразум постигнут између обеју прибрежних држава 19 јуна 1930 године, ратификован од стране однос. Парламената у исто време као и Споразум који се односи на образовање специјалних ђердапских сервиса и који се има применити на сектор Ђердапа и Слапова, примењиваће се подједнако на оба дела Дунава који образује границу и који се налазе, један узводно од реченог сектора, између ушћа Нере и Молдова-Веке, а други низводно, између Турн-Северина и ушћа Тимока.

Надлежност за констатовање и за ислеђивање случајева назначених у претходном ставу припашће за време од једне године дана, у делу обухваћеном између Турн-Северина и ушћа Тимока, прво румунским властима, а у делу обухваћеном између ушћа Нере и Молдова-Веке, прво југословенским властима.

Промена надлежности у ова два дела Дунава извршиће се 1 јануара сваке године на тај начин, да је власти исте државе врше од километарског камена 985 низводно до ушћа Тимока и узводно до ушћа Нере.

Правилници о примени претходних одредаба, израђени од стране обеју Држава, саобразиће се овоме пре него што буду стављени на снагу.

Члан 5

Надлежне власти обеју земаља саопштаваће једне другима узајамно, ради обавештења, табелу у којој ће бити назначене пресуде које су постале коначне или наредбе о обустављању поступка које су оне донеле, сваки пут кад би прекршај био извршен или кад би се акцидент десио под условима назначеним у Споразуму постигнутом између обе Владе и поменутом у горњем члану 4.

На захтев у погледу нарочитих случајева у којима би власти једне од обеју држава биле нарочито заинтересоване, речена табела могла би се допунити опширнијим информационим елементима.

Члан 6

Обе Државе саопштаваће једна другој узајамно један ажурно вођен списак прибрежних власти којима је стављено у дужност вршење пловидбене полиције целом дужином Дунава која образује границу између њих, са назначењем њиховог седишта и граница њихове области.

Члан 7

Органи речне полиције, поменути у другом ставу горњег члана првог, интервенисаће у случају потребе стриктно у границама суверенитета оне Државе којој припадају, било на захтев надлежних прибрежних власти било на захтев Управе Ђердапа и Слапова, кад се ради о делима извршеним у сектору Молдова-Веке-Турн-Северин, било најзад по сопственој иницијативи, ако околности захтевају хитну интервенцију.

Модалитети примене биће утврђени правилницима назначеним у горњем члану 4.

Члан 8

По истеку шест година, рачунајући од дана ступања на снагу ове Конвенције, Високе Стране уговорнице резервишу себи могућност — на захтев једне од њих, — да је откажу или да се споразумеју о евентуалним изменама које би се у њу имале унети, чију би корист показало искуство,

У недостатку таквог захтева упућеног у року од шест месеци који претходи њеном истеку, ова Конвенција остаће на снази на један нови период од шест година, сем у случају захтева о отказу или о измени који има једну или друга Висока Страна уговорница формулисати, на шест месеци пре истека сваког двогодишњег периода.

Члан 9

Ова Конвенција биће ратификована и размена ратификација биће извршена у Букурешту, пре 31 децембра 1933 године.

Она ће ступити на снагу 1 јануара 1934 године

У потврду чега су напред именовани Пуномоћници потписали ову Конвенцију и на њу ставили своје печате.

Рађено у два оригинална примерка, у Београду, десетог фебруара хиљаду деветстотина тридесет треће године.

(М. П.) Д. А. Паутић, с. р.

(М. П.) Конст. Концеско, с. р.

§ 2

Овај Закон ступа у живот кад га Краљевски Намесници потпишу и кад се обнародује у „Службеним новинама“, а обавезну силу добија кад се испуне услови из члана 9 речене Конвенције.

10 фебруара 1936 године

у Београду

(М. П.)

Претседник
Народне скупштине,
Стеван Ђурић, с. р.

Секретар,
Анте Ковач, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

На основу Конвенције потписане у Паризу, 23 јуна 1921 године, којом је установљен дефинитивни Дунавски статут, Међународна дунавска комисија је, у своје време, израдила Правилник за пловидбену полицију, који је и данас на снази на територијама Југославије и Румуније, ради што боље обезбеде примењивања тог Правилника закључена је између Југославије и Румуније, у Београду 10 фебруара 1933 године, Конвенција којом је детаљно предвиђено како ће се вршити надзор над пловидбом не само у сектору Дунава између Молдова-Веке и Турн-Северина названом „Ђердап и Слапови“, него и на два сектора Дунава који такође образују заједничку границу и који леже, један узводно од поменутог сектора између ушћа Нере и Молдова-Веке, а други низводно између Турн-Северина и ушћа Тимока. Односно средњег сектора названог „Ђердап и Слапови“ важе у потпуности одредбе постојећег Споразу-

ма о образовању специјалних сервиса у Бердапу, а у огледу гоњења прекршаја учињених на самој граничној линији или њеном непосредном суседству, као и на местима чији се тачан положај према граничној линији може утврдити тек по ислеђивању дела, примењиваће се, не само на средњи сектор Бердапа и Слапова, већ и на сектор ушће Нере—Молдова—Веке и на сектор Турн - Северин—ушће Тимока, Споразум постигнут између обе прибрежне државе као и поменути Споразум о образовању специјалних сервиса. Како је још одредбама садржаним у та два ранија Споразума утврђена надлежност прибрежних власти обеју Држава, поред надлежности Управе Бердапа и Слапова, за констатовање и ислеђивање пловидбених прекршаја учињених у средњем сектору, то је овом садашњом Конвенцијом одређена надлежност и за остала два сектора и то на овај начин: За време трајања прве године, т. ј. од 1 јануара до 31 децембра 1934 године, биће југословенске власти надлежне за ислеђивање у сектору ушће Нере—Молдова—Веке, а румунске власти у сектору Турн - Северин—ушће Тимока; по истеку те године има се сваког 1 јануара извршити промена те надлежности. Односно свега, пак, што се тиче вода и обала које леже на територији сваке од Држава уговорница, остаје нетакнута искључива надлежност власти сваке од тих Држава у границама суверенитета.

Конвенција је закључена на шест година стим да се њено важење продужује за један нови период од 6 година, ако се она не откаже на 6 месеци пре истека првог шестогодишњег периода.

У Конвенцији је предвиђено ратификовање стим да се Конвенција има ставити на снагу 1 јануара 1934 године.

НАРОДНА СКУПШТИНА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Сазвана Указом од 19 окобра 1935 године у редован сазив за 20 октобар 1935 године, на свом Х редовном састанку одржаном 10 фебруара 1936 године у Београду, решила је:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

Допунском споразуму уз Конвенцију потписану у Београду 30 јануара 1933 године између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније којом се регулише питање држављанства и завичајности лица која су услед разграничења изгубила своје првобитно држављанство, закљученом и потписаном у Букурешту 13 марта 1935 године, која гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу Допунски Споразум уз Конвенцију потписану у Београду 30 јануара 1933 године између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније којом се регулише питање држављанства и завичајности лица која су услед разграничења изгубила своје првобитно држављанство, закључен и потписан у Букурешту 13 марта 1935 године, чији текст у преводу и оригиналу гласи:

ДОПУНСКИ СПОРАЗУМ

уз конвенцију потписану у Београду 30 јануара 1933 између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније којом се регулише питање држављанства и завичајности лица која су услед разграничења изгубила своје првобитно држављанство.

У ИМЕ ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА ЈУГОСЛАВИЈЕ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

И

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ РУМУНИЈЕ,

Желећи да споразумно поправе и допуне Конвенцију од 30 јануара 1933 између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније којом се регулише питање држављанства и завичајности лица која су услед разграничења изгубила своје првобитно држављанство,

Одлучили су да у ту сврху закључе један Допунски Споразум и наименовали су као своје односне пуномоћнике, и то:

У ИМЕ ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА ЈУГОСЛАВИЈЕ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

Господина Бошка Ј. Чолак-Антића, Доктора права, Изванредног посланика и Опумоћеног Министра,

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ РУМУНИЈЕ

Господина Александра Н. Јаковаки, Опумоћеног Министра, Директора у Министарству иностраних послова у Букурешту,

Који су се, пошто су један другоме саопштили своја пуномоћства, нађена у доброј и прописној форми, сагласили о следећим одредбама.

Члан 1

Одредбе чланова 1 и 3 Конвенције између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније којом се регулише питање држављанства и завичајности лица која су услед разграничења изгубила своје првобитно држављанство, потписане у Београду 30 јануара 1933, примењиваће се исто тако и на лица која су имала своју завичајност у Јаша Томићу (Модошу) и у Шурјану, уколико ова последња лица испуњавају услове предвиђене у наведеним члановима.

За та лица ће рокови предвиђени у Конвенцији од 30 јануара 1933 почети да теку од дана ратификовања овога Споразума.

У потврду чега су односни Пуномоћници потписали овај Споразум и на њега ставили своје печате.

Рађено у Букурешту, у два оригинална примерка, на француском језику, 13 марта хиљаду девет стотина тридесет пете. (М. П.) Бошко Ј. Чолак-Антић, с. р. (М. П.) Александар Н. Јаковаки, с. р.

§ 2

Овај Закон ступа у живот кад га Краљевски Намесници потпишу и кад се обнародује у „Слу-

жбеним новинама", а обавезну снагу добија даном извршења размене ратификованих инструмената. 10 фебруара 1936 год.

у Београду.

Секретар,
Анте Ковач, с. р.

(М. П.)

Претседник
Народне скупштине,
Стеван Ђирић, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Пошто се указала потреба да се унеколико допуне одредбе Конвенције закључене између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније у Београду, 30 јануара 1933, којом је регулисано питање о држављанству и о завичајности лица која су услед разграничења изгубила своје првобитно држављанство, — закључен је у Букурешту, 13 марта 1935 један допунски споразум уз поменути Конвенцију, којим се предвиђа да се одредбе чланова 1 и 3 речене Конвенције имају примењивати и на она лица која су била завичајна у Јаша Томићу (Модошу) и у Шурјану, уколико та лица испуњавају услове предвиђене у наведеним члановима. Рокови предвиђени поменутом Конвенцијом рачунаће се, за та лица, тек почев од дана ратификовања овог Допунског Споразума.
